

עמ"י 24424/05/18 - אוראל רחמים נגד מדינת ישראל, באמצעות משטרת ישראל - תחנת מוריה

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

14 מאי 2018

עמ"י 24424-05-18 רחמים נ' מדינת ישראל
העורר
אוראל רחמים
על ידי ב"כ עו"ד ליאור כהנא
נגד
מדינת ישראל
המשיבה
באמצעות משטרת ישראל - תחנת מוריה
על ידי ב"כ רפ"ק גיא אברהמי

החלטה

1. בפניי ערר על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט אלעד פרסקי), מיום כ"ד אייר תשע"ח (9.5.18), בתיק מ"י 19057-05-18.

2. הרקע להחלטה הוא זה: המשטרה הגישה בקשה להוצאת צו שחרור בערובה נגד העורר, נכה 100%, כאשר בפרטי העבירות נכתבו הדברים הבאים (סעיף 2 לבקשה; הושמטו מספרי התיקים):

"החשוד תקף אחד הנכים ואף איים עליו במאהל של הנכים וכמו כן שוטרים שהגיעו למקום, תקף אותם וקילל אותם ולא נענה לבקשותיהם וכמו כן איים ותקף נכה אחר בהמשך...

המשיב חשוד כי תקף נהג אוטובוס וכשהגיעו שוטרים לטפל באירוע, הוא גם כן תקף אותם וקילל אותם ואיים...

החשוד תקף מבקר של חברת אגד באוטובוס ואיים עליו...

החשוד קילל והתנהג בצורה מאיימת כלפי מנהלת אגף דרום של לשכת הרווחה...

תקף נהג אוטובוס ואיים עליו".

3. בבקשה, בסעיף 7, מודפסות עילות מעצר לפי החלופות בהתאם לסעיפים 13 ו-14 לחסד"פ (מעצרים), הכוללות מספר אלטרנטיבות, ויש סימון "וי" על שתי חלופות: שיבוש הליכי חקירה וסיכון ביטחוןנו של אדם.

4. העתירה בסעיף 9 לבקשה היא זו: התייצבות במשטרה לפי דרישה; מעצר בית מלא 10 ימים; ערבות צד ג' של שני ערבים על סך 10,000 ש"ח; הפקדת 2,000 ש"ח; ערבות עצמית על סך 10,000 ₪; הרחקה ממשד ראש הממשלה לתקופה של 180 יום; הרחקה מלשכת הרווחה דרום 180 יום.
5. בדיון בבית משפט קמא, הצהיר ב"כ המדינה, כי הוא מגיש בקשה מתוקנת, וכל מטרתו לשחרר את המשיב (העורר שבפניי) בתנאים. הוא ציין כי עקב טעות סופר, נכתב כי מדובר בתקיפת סתם, אך למעשה, מדובר בתקיפת שוטרים, איומים והעלבת עובד ציבור.
6. מחקירת נציג המבקשת על ידי ב"כ המשיב הוברר כי העורר הוא נכה 100%, וכי האירועים היו במהלך הפגנות נכים, וכי התלונה בלשכת הרווחה הייתה באירוע, שבו העורר היה נזקק לשירותי רווחה. כן יש הסבר למה שקרה לגבי אירוע של נהג אגד.
7. בית המשפט בהחלטתו מציין, כי אין מחלוקת שקיים חשד סביר לביצועם של מעשי אלימות ואיומים, אך מזכיר את טענת הסנגור, כי מדובר ברף הנמוך, וכי האחרון מבין המעשים היה לפני 3 חודשים; לעומת זאת, המשיב (העורר שבפניי) התייצב לחקירה לאחר שיחת טלפון שקיבל מהמשטרה, ולכן, אין מסוכנות, ובכל מקרה, היא ברף הנמוך.
8. בית המשפט כתב בהחלטתו, כי מאחר והמשיבה לא הציגה מסמך הכולל פעולות חקירה או נימוק אחר המקימים עילת מעצר, נותרה רק עילת המסוכנות (סעיף 3, עמ' 3, שורות 11-12).
9. בחלק האופרטיבי קבע בית משפט קמא כי הוא מורה על שחרורו של המשיב (העורר שבפניי) בתנאים אלה:
- א. המשיב יימנע מלהתקרב למשרד ראש הממשלה או ללשכת הרווחה דרום או ללשכת הרווחה בתלפיות וכן יימנע מלהשתתף בהפגנות ציבוריות, הכל למשך 180 יום.**
- ב. המשיב יפקיד סך של 1,000 ₪ להבטחת עמידתו בתנאים. הפקדת הסכום לא תהווה תנאי לשחרורו והסכום יופקד עד ליום 10.5.2018 בשעה 12:00.**
- ג. המשיב יחתום על התחייבות עצמית וימציא ערבות צד ג' על סך 6,000 ₪ כל אחת.**
- ד. המשיב יתייצב להליכי חקירה או משפט בכל עת שיידרש.**
10. בערר בכתב, טוען עו"ד ליאור כהנא, מטעם הסנגוריה הציבורית, כי יש לבטל את התנאי של איסור ההתקרבות למשרד ראש הממשלה ולשכת הרווחה ואיסור ההשתתפות בהפגנות.
11. אין ערר על התנאים האחרים בהחלטה (ההפקדה והחתימה על ערבות, וחובתו של העורר להתייצב לחקירה או למשפט, בכל עת שיידרש).
12. בנימוקים לערר מסביר עו"ד כהנא, כי מדובר באדם נכה 100%, שהשתתף בהפגנה מוכרת, ואין להגביל את זכותו להפגין. לעניין איסור להגיע ללשכת הרווחה דרום, טען כי האיסור אינו מידתי במשך

הזמן שבו. כן ציין, כי מדובר בעורר שהוא, כלשונו, "אדם מר נפש, בחור צעיר שגורלו לא שפר עליו, בלשון המעטה, נכותו הגופנית צמיתה ואינה הפיכה, והדבר היחיד שהוא יכול לעשות זה להרים קול זעקה" (סעיף 7 לבקשה).

13. בדיון היום הודיעני עו"ד כהנא כי מרשו, כנראה בשל נכותו, לא הצליח להגיע, על אף שתיאם עמו אמש שיגיע. בהסכמת הסנגור, נערך הדיון בהיעדרו של העורר.

14. בפתח הדיון הצגתי לצדדים החלטה שניתנה על ידי (עמ"י 14677-02-11), שעסקה בחופש ההפגנה ובאיסור להגבילו, במסגרת תנאי שחרור ממעצר.

15. לאור זאת, צומצמה המחלוקת בין הצדדים.

16. ב"כ המשיבה, ביקש כי האיסור שיוטל על העורר יהיה להשתתף בהפגנות מחוץ למתחם ההפגנות ברח' קפלן, ליד משרד האוצר בירושלים. לדבריו, בכך נשמר האיזון הדרוש.

17. מצד שני, ב"כ העורר הודיע שמרשו אינו גר יותר באזור הדרום בירושלים, אלא בקרית יובל, ולכן, אין מניעה להשאיר את המגבלה לכניסת העורר ללשכת הרווחה דרום; וכי אם יעבור העורר להתגורר חזרה באזור הדרום, יפנה למשטרה בעניין.

18. לעניין החלופה שהציע ב"כ המשיבה, רפ"ק גיא אברהמי, בדבר איסור להשתתף בהפגנות מעבר למתחם ההפגנות ברח' קפלן, הודיע עו"ד כהנא כי הוא מתנגד. לדבריו, יש זכות להפגין בכל מקום, ואם המשטרה תחליט על מתחם הפגנות, יפעל העורר, ככל האזרחים, על פי נהלי המשטרה.

19. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי יש לקבל את הערר, בעיקרו.

20. אשר לזכות ההפגנה, פירטתי את הדברים בהחלטתי בעמ"י 14677-02-11 **מדינת ישראל נ' שרה בנינגה** (2011). שם הבאתי פסיקה של בית המשפט המחוזי ושל בית המשפט העליון, והסברתי כי אם אדם מתפרע בהפגנה, ניתן להעמידו לדין; ואם יורשע - ייענש. אולם, אין זכות להגביל את חופש ההפגנה, כחלק מתנאי שחרור ממעצר. החלטה זו צוטטה לאחר מכן, הן על ידי וגם במקרה אחר שבו קבע בית המשפט כי יש מקום להגבלות תנועה באזור הר הבית (ואינני מביע עמדה בעניין זה), וציין כי ככל שמדובר בחופש ההפגנה והסמכות להגבילה, יש לפעול על פי הפסיקה הנ"ל (פסקאות 4 ו-5 להחלטת עמיתי כב' השופט אביגדור דורות, בעמ"י 56172-02-17 **מדינת ישראל נ' תום ניסני** (2017)).

21. הפגנה נערכת כדי להביע את תחושת האזרחים כי משהו לא מוצא חן בעיניהם. בית משפט אינו מוסמך לדון ולבחון מה נשוא ההפגנה. יהא זה מנוגד לעקרונות המשטר הדמוקרטי, אם בית המשפט יתיר הפגנה בנושא פלוני ויאסור הפגנה בנושא אלמוני.

22. אשר למיקום ההפגנה, כפי שהדבר נקבע בפסק הדין המפורסם של בית המשפט העליון בפרשת לוי (בג"צ 153/83 **לוי נ' המפקד המחוז הדרומי של המשטרה**, פ"ד לח(2) 193), אם סבורים המפגינים כי מקום ההפגנה חשוב, כי אז על המשטרה לסייע להם בכך, כולל הקצאת כוח אדם

לאבטחה. באותה פרשה, ביקשה תנועת "שלום עכשיו" לקיים הפגנה במלואת 30 יום להירצחו של אמיל גרינצוויג ז"ל. טענת המשטרה הייתה כי קיום ההפגנה באותו מסלול מרח' בצלאל עד גן הוורדים (המסלול שבסיומו נזרק רימון ובעקבותיו נהרג אמיל גרינצוויג ז"ל), יעורר מהומה, ויצריך אבטחה של כוחות משטרה רבים. על כך ענה כב' השופט - כתוארו אז - אהרון ברק, כי יש להקצות כוחות לעניין זה, וזה חלק מתפקידה של המשטרה (פסק דין זה גם הוזכר בפרשת בנינגה הנ"ל, בפסקה 16).

23. בכל מקרה, כאשר הפגנה מתקיימת באופן מעשי, ייתכן שבשל לחצי תנועה או סיבות אופרטיביות באותו רגע, יש מקום לתחם את המפגינים באזור מסוים של הרחוב או באזור מסוים של הכיכר, וזו החלטה שמקבל מפקד המשטרה במקום, על פי הנסיבות.

24. לכן, לא אוכל לקבל את הצעת ב"כ המשיבה, כי מראש ייקבע שהפגנות הנכים יתקיימו דווקא במקום מגורו ומתוכם ברח' קפלן (לא הוצגה בפניי מפה). לבטח, לא אוכל לתת צו כללי האוסר על העורר, גם במקרה שיש הפגנה, להימצא במקום שהוא רחוק במידה מסוימת מרח' קפלן, שכן לעניין זה יש לו את חירות ההליכה (ובמקרה שלו - חירות ההליכה על כיסא גלגלים) להימצא במקום ציבורי.

25. לאור זאת, החלק הראשון של החלטת בית משפט קמא בדבר איסור להתקרב למשרד ראש הממשלה או להשתתף בהפגנות ציבוריות במשך 180 יום - מבוטל.

26. אשר לאיסור להתקרב ללשכת הרווחה דרום או ללשכת הרווחה בתלפיות - לאור הצהרת עו"ד כהנא, סעיף זה יעמוד בעינו. אם העורר יחליט לחזור חזרה לגור באזור דרום או תלפיות, ויהיה זקוק לפנות ללשכת הרווחה, כי אז יפנה עו"ד כהנא בשם מרשו למשטרה ותוגש בקשה הולמת לבית המשפט, לצמצום ההוראה המגבילה.

27. כאמור לעיל, יתר החלטת ההוראות שבהחלטת בית משפט קמא, שלגביהן לא הוגש ערר - יעמדו בעינם.

28. סוף דבר, הערר מתקבל באופן חלקי, כאמור לעיל.

ניתנה והודעה היום כ"ט אייר תשע"ח, 14/05/2018 במעמד הנוכחים.